

ÎN SLUJBA OMULUI, ÎN SLUJBA PĂCII!

Poporul nostru sărbătorește în aceste zile tradiționala Lună a Prieteniei Româno-Sovietice. Ea se desfășoară în împrejurări deosebite, cînd pe arena internațională se dezbate probleme cruciale ale umanității — problemele păcii, ale conviețuirii omenești între popoare, probleme ale vieții și temeiurilor existenței omului. În aceste probleme dezlegarea vine în primul rînd de la Uniunea Sovietică, de la pilda ei, de la cuvîntul și îndemnul ei. Împreună cu acest prieten de nădejde și cu toate popoarele marelui lagăr socialist, țara noastră face să răsune la tribuna celui mai înalt for internațional, prin delegația sa în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, chemarea la pace, la înfăptuirea dezarmării generale și totale, la abolirea rușinii secolului nostru — sistemul colonial.

Pentru prima oară în istorie omul e hotărît, pe cea mai întinsă parte a globului pămîntesc, să nu mai fie rob al unei societăți în putrefacție. Niciodată ideea umanismului n-a cuprins ca în zilele noastre o sferă mai largă de sensuri, n-a atins o mai reală nobleță morală și nu s-a impus mai cuceritor în lume ca o idee practică de viață, nu doar posibilă, ci necesară. Și dacă popoarele lumii privesc la oamenii țărilor socialiste — la chipul lor, la faptele lor de zi de zi, la drumul lor care orientează, care încurajează, aceasta se întîmplă pentru că aceste țări exprimă în cel mai înalt grad umanismul contemporan.

Privirile lumii se îndreaptă, în special, spre Uniunea Sovietică nu doar cu ochi minunați de înfăptuirile sale uriașe. Cucerirea spațiilor siderale, ca să folosim un singur exemplu izbitor, nu e numai o uluitoare cucerire științifică a contemporaneității, ci — prin tot ce presupune ea forță și superioritate a gândirii umane — rezultatul unei cel puțin tot atît de uluitoare opere asupra conștiinței omului, iar, prin felul ei final, închinat adevărului și binelui în omenire, un impuls spre înzestrarea aceleiași conștiințe, descătuseate de meschin și urît, cu sentimentul continuu al capacității sale constructive.

Faptele omului sovietic care construiește comunismul, construindu-se pe sine în chip comunist, răsună în conștiința noastră emoționînd-o, înălțînd-o, educînd-o. Îndeosebi omul de artă deslușește în gîndurile care-l frămîntă, în căutările și în realizările omului sovietic, profunda lor esență umanist-comunist-educativă. Mașina viitorului, a lui Maiakovski, începe să fie o mașină a prezentului. „Ploșnița“ se simte înghețînd pentru a se păstra ca exemplar de muzeu, spre satisfacția istorică a curioșilor de mîine... Conștiința contemporană a omului de la noi se simte devenind conștiința zilei de mîine. Ne-o spune partidul: „Ca urmare a transformărilor social-economice, în țara noastră a luat naștere și se dezvoltă tot mai mult o morală nouă, socialistă, o nouă atitudine față de muncă, față de bunurile

obștești și îndatoririle sociale, noi relații de într-ajutorare tovărășească între cei ce muncesc. Viața arată ce forță reprezintă conștiința tot mai înaltă a oamenilor muncii, identificarea lor cu interesele generale, încrederea lor în viitor, hotărîrea lor de a-și aduce contribuția la victoria deplină a socialismului..." Dar această conștiință este încă nesatisfăcută de sine. Ea se mai simte încă stînjinită, în drumul ei spre mîine, de rămășițele trecutului; de aceea, ea cere să fie întărită în înțelegerea mai deplină a realităților, în lupta ei pentru cucerirea umanului împotriva antiumanului, pentru libertate și lumină împotriva exploatării și beznei, pentru viață împotriva morții, pentru pace împotriva războiului, pentru socialism.

"...Formarea conștiinței socialiste, lichidarea influențelor educației și moralei burgheze este o sarcină de lungă durată". Această sarcină se cere împlinită în bună măsură de oamenii artei, de artiștii și scriitorii teatrului. Modalitățile împlinirii acestei sarcini preocupă cu intensitate pe oamenii de artă. Ei nu pot de aceea decît să se bucure, urmărind amplele dezbateri, bogate în substanță ideologică și artistic-educativă, pe care oamenii de teatru sovietici le poartă în vederea aflării celor mai rodnice căi pentru a ridica arta teatrului la înălțimea cerințelor vieții.

Experiența oamenilor de artă sovietici ne-a fost din totdeauna de un imens folos. Toate manifestările de artă pe care artiștii sovietici le-au desfășurat în fața publicului nostru și a artiștilor noștri, vizitele unor teatre ca M.H.A.T., „Malii“, „Mossoviet“, „Vahtangov“, au deschis ferestre spre orizonturi și perspective înnoitoare în teatrul nostru. Dramaturgia sovietică — această minunată oglindă a drumului măreț străbătut de poporul revoluției socialiste de-a lungul anilor lui de luptă, de construcție, de eroism și nestins elan cuceritor, această minunată oglindă a nașterii omului nou al zilelor de astăzi și al zilei de mîine — a stat și stă scriitorului nostru de teatru drept model neprețuit în strădania și căutarea lui spre realizarea unor opere cît mai aproape de viață, cît mai clar lămuritoare a problemelor de viață, cît mai eficiente în formarea conștiinței socialiste a omului muncii în țara noastră. Fără îndrumarea partidului și fără aceste modele, noua noastră dramaturgie realist-socialistă de care ne bucurăm și cu care ne mindrim, care-și îmbogățește sub impulsul Directivelor celui de al III-lea Congres al Partidului conținutul de viață, conținutul uman, forța ei educativă și care-și înalță în același timp valorile ei artistice, n-ar fi ajuns la stadiul de astăzi de instrument puternic în formarea omului nou la noi.

Pentru noi arta sovietică este purtătorul de cuvînt al celei mai înalte și mai înaintate expresii pe care o poate cunoaște arta contemporană: expresia umanismului deplin, a umanismului comunist, un neconținut îndemn la îndrăzneală creatoare, la aplicarea curajoasă, novatoare a metodei realismului-socialist.

În aceste zile ale prieteniei, ne vizitează un nou sol al minunatei arte sovietice: teatrul veteran din Leningrad „A. S. Pușkin“, întinerit de tinerețea revoluționară, neîncetat înainte mergătoare spre lumină și frumos, a vieții și omului sovietic. Il urmărim cu atenția cuvenită unui mare maestru și cu conștiința că va adăuga un spor neprețuit învățămintelor artistice pe care le-am cules de la confracții lui.